Nytt fra BIA
Brukerstyrt innovasjonsarena

Forskningsrådet

Nr. 1/2010

Kommentar fra Jan Frode Janson, BIAs nye styreleder
Les mer side 2 >>>

Energy Micro med støtte fra BIA og IFU
Les mer side 3>>>

Snart tid for Forskningsrådets BIA-dag
Les mer side 4 >>>

Geir Førre:

Offentlig støtte gir spenstig satsing

– Jeg oppfordrer alle selskaper som baserer sin verdiskapning på forskning og innovasjon til å undersøke mulighetene i Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Med deres støtte i ryggen kan man satse mer og friskere enn man ellers ville gjort.

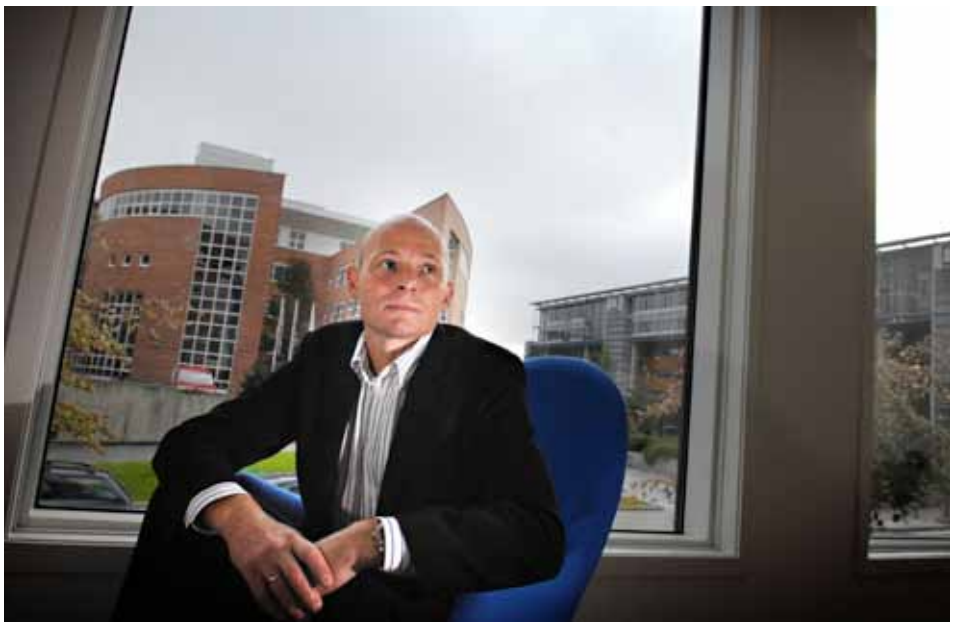

Geir Førre etablerte Energy Micro i 2007. Selskapet har benyttet seg av støttemulighetene som ligger både i Forsknignsrådet og Innovasjon Norge.

Geir Førre vet godt hva han snakker om. Med etablering av to selskaper bak seg, kan han smykke seg med tittelen seriegründer. Det første gjorde ham rik, det andre er på vei ut av startgropa. Energy Micro har han kalt det, og ambisjonene er skyhøye. Selskapet skal lage verdens mest energieffektive mikrokontrollere og ha to milliarder kroner i omsetning i 2017.

– Våre hårete mål er enda høyere – ti prosent av verdensmarkedet og en årlig omsetning på 20 milliarder kroner innen 2020.

Forsterker hverandre

– En satsing som dette ville vært svært vanskelig å finansiere i en tidlig fase fordi risikoen er altfor høy. Den eneste farbare veien i etableringen av Energy Micro var å få til en finansiering ved en kombinasjon av egne midler (30 millioner kroner er så langt investert av gründerne selv), Forskningsrå-

Les mer side 3 >>

Kommentaren:

Fire år har gått – hva nå?

BIA har gjennom fire år vært en viktig samarbeidspartner for store deler av norsk næringsliv. Hele 50 prosent av de private FoU-investeringene i Norge gjøres av bedrifter som har BIA som eneste progamtilbud i Forskningsrådet.

Konkurransen har også vært hard. På en åpen konkurransearena har kun de beste blitt valgt ut, basert på kriterier som innovasjonsgrad, forskningsinnhold og verdiskapingspotensial. BIA-prosjektene er valgt ut som de beste i Norge – uavhengig av bransje, som ligger innenfor BIA sitt ansvar.

Forventningene til BIA-prosjektene er høye. Vi har allerede sett at forskningsmiljøene bruker sine erfaringer som grunnlag for målrettet generering av ny kunnskap. Samtidig jobber bedriftene for fullt med implementering og kommersialisering av resultatene. Energy Micro, som vi kan lese om i dette nyhetsbrevet, er et godt eksempel på en bedrift som vil og kan, og som får det til.

Vi skal heller ikke underslå at det å drive FoU-arbeid er krevende. Ekstra utfordrende ble det da finanskrisen rammet den globale økonomien. Skadeomfanget for BIA-prosjektene ble begrenset ved en ekstrabevilgning fra regjeringens tiltakspakke. Regjeringens handlekraft, kombinert med BIAs fleksibilitet og etablerte struktur, gjorde at forskning for nærmere to milliarder kroner ble reddet.

Det paradoksale med redningsaksjonen er at den også reduserte handlingsrommet for BIA. Siden frafallet av prosjekter ble langt mindre enn estimert, ble de økonomiske forpliktelsene større enn antatt. Dette gjorde at BIA måtte avlyse utlysningen som var planlagt høsten 2009. Dette har vakt sterke reaksjoner både i forskningsmiljøer og næringsliv.

Den begrensede økonomiske handlefriheten er noe som må adresseres i den videre utviklingen av BIA. Samtidig må BIA ta hensyn til politiske føringer i forhold til målrettet innsats mot enkeltnæringer og inkludering av klimaperspektiv. Dette er utfordringer BIA kan løse. Noe av styrken til BIA er nettopp fleksibiliteten og tilpasningsevnen. Det BIA aldri skal forlate er kvalitetskravene. BIA skal forstsatt være forbeholdt de beste prosjektene.

Personlig hadde jeg mitt første møte Forskningsrådet var da jeg i 1993 startet mitt doktorgradsarbeid innenfor Teknologiindustriens Produktivitetsprogram (TOPP). Her fikk jeg delta på en arena der forskningsmiljøene møtte industrien, og industribedriftene møtte hverandre. De positive erfaringene fra dette arbeidet er noe jeg ser videreutviklet i BIA, og som gjorde det lett for meg å takke ja til å bli medlem av programstyret i 2008 og leder fra 1. januar 2010.

Som ny styreleder, vil jeg starte med å anerkjenne det arbeidet som er gjort av bedriftene og forskningsmiljøene innenfor BIA. Samme anerkjennelse går til administrasjonen og tidligere programstyreleder Kristin Vinje. I tillegg vil jeg sende noen tanker til regjeringen som i skrivende

stund sitter samlet til innledende budsjettforhandlinger. Jeg vet at jeg har svært mange med meg når jeg krysser fingrene og håper på rammebetingelser som muliggjør en ny utlysning i 2010. Vårt næringsliv og våre forskningsmiljøer trenger det.

Jan-Frode Janson
Styreleder, BIA

BIA setter spor

Resultatene fra avsluttede BIA-prosjekter ble lagt fram i Forskningsrådet 5. mars i år. Alt fra p-piller for menn til systemer for flaskepant og miljødokumentasjon i møbelbransjen ble presentert. Seminaret samlet representanter for forskning, næringsliv og forvaltning som alle var kommet for å ta del i hva BIA-prosjektene har oppnådd av resultater og, ikke minst, hvordan disse resultatene skal utnyttes kommersielt. Felles for alle prosjektene er at det ligger et langt forskningsløp bak.

Felles utfordringer – ulike løsninger

Når flere bransjer samles for å løse felles teknologiutfordringer kan det gi mange spennende resultater. I prosjektet Microspec har man forsket på diffraktiv optikk. Initiativtaker Tomra har som en følge av prosjektet utviklet bedre objektgjenkjenning ved sortering av ulike materialer. En annen partner i prosjektet, bedriften Optosense, har utviklet sensorer for gjenkjenning og måling av fem ulike anestesigasser, mens Norchip har utviklet en metode for bedre og raskere medisinsk analyse.

>> Fortsettelse fra forsiden: Offentlig støtte gir spenstig satsing

det og Innovasjon Norge, samt noe finansiering fra våre første kunder, forteller Førre.

Energy Micro har aktive prosjekter gående både med Forskningsrådet og Innovasjon Norge.

– Fra BIA har vi fått støtte til å utvikle metoder og teknisk plattform for å kunne nå målet om å lage verdens mest energivennlige mikrokontrollere. Dette grunnarbeidet har vært helt avgjørende for at vi nå har produkter i markedet som bruker fire til ti ganger mindre energi enn de beste konkurrerende løsningene, forteller Førre.

Resultatene fra BIA-prosjektet har gjort at Energy Micro kan benytte seg av Innovasjon Norges IFU/OFU-ordning (se egen boks). Denne ordningen gir støtte til utvikling av produkter i nært samarbeid med en krevende kunde.

– Med Kamstrup A/S som krevende kunde kunne vi bruke metodene og den tekniske plattformen vi hadde utviklet med støtte fra BIA til å ta fram den første serien med prototyper på konkrete produkter.

Satset – og vant

Geir Førre har vært ute en vinternatt før. Som nevnt innledningsvis er Energy Micro nummer to i rekken av selskaper han har stablet på beina. Det første het Chipcon, ble etablert i 1996 og produserte radiobrikker.

Det skulle vise seg å bli svært lønnsomt. Ti år etter var Texas Instruments villige til å betale 1,3 milliarder kroner for Chipcon. Geir Førre og de to andre norske eierne kunne innkassere mellom 100 og 240 millioner kroner hver.

God på entreprenørskap

På spørsmål om hvorfor han ikke tok pengene og ga seg i vei til en sydhavsøy, svarer han slik:

– Hva er det gode liv? Å ligge på latsiden og nyte tilværelsen eller å få brukt sine evner og anlegg? For meg er svaret definitivt det siste. Jeg tror at det gode liv er å få brukt sine evner til beste for seg selv, sine nærmeste og for samfunnet. Jeg er god på entreprenørskap derfor driver jeg med det.

Geir Førre møter du på Forskningsrådets BIA-dag 27. april 2010 i Det Norske Teatret.

Som andre krypdyr har gekkoen et energiforbruk på bare ti prosent av energiforbruket til et varmblodig dyr av samme størrelse. Mesteparten av tiden står den i ro, og når den beveger seg, skjer det så lynraskt at det nesten ikke kan oppfattes med det blotte øye. Energy Micro har latt seg inspirere av gekkoen i utviklingen av stadig mer energieffektive produkter.

IFU/OFU
(Forsknings- og utviklingskontrakter)

En ordning som administreres av Innovasjon Norge, og innebærer samarbeid mellom en bedrift og en krevende kunde. Kunden kan være en privat bedrift eller det offentlige.

IFU-ordningen støtter utvikling av konkurransedyktige produkter i et internasjonalt marked. OFU-ordningen støtter modernisering av offentlig sektor.

Fra bunn til munn

Fiske med line og krok er en av våre eldste fangstmetoder. Sammenlignet med trålfiske er linefiske mer skånsomt mot bunnfaunaen og mer ressursvennlig fordi fiskebåtene bruker mindre drivstoff. Metoden gjør det relativt enkelt å velge ut rase og størrelse på fangsten, og fangsten er av bedre kvalitet enn fisk fanget med trål. I et tverrfaglig forskningsprosjekt ser Mustad Longline i samarbeid med Domstein ASA, STØ, Norconserv og TraceTracker på hele den linefangede fiskens verdikjede, det vil si hele dens reise fra havets bunn til forbrukerens munn.

Utrygg grunn

Både stortingsbygningen og regjeringskvartalet står bokstavelig talt på utrygg grunn. Store deler av østlandsområdet, inkludert Oslo by, ligger nemlig på svart skifer. Problemene oppstår fordi denne bergarten kan svelle, og på denne måten sprenge i stykker grunnmurer og kjellere. Det er også problemer knyttet til deponering av skiferen i forbindelse med utbygging. Forskere har studert ulike faktorer, og utviklet en guideline for håndtering av problemene knyttet til svart skifer.

B
NORGE
P.P.
DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

Forskningsrådets BIA-dag 2010

27. april på Det Norske Teatret

INNOVASJON
- magi og håndverk

Med over 600 påmeldte er det i år rekordstor interesse for å delta på Forskningsrådets BIA-dag. Vi håper å se dere alle på Det Norske Teatret den 27. april!

Da skal vi finne ut hva som egentlig må til for å skape innovasjon. Vi serverer vi en miks av viktige suksessfaktorer, gode akademiske modeller og det som ikke er så lett å definiere – det lille ekstra – den magiske dimensjonen.

www.forskningsradet.no/biadagen2010

Fredrik Praesto har skrevet Sveriges beste managementbok og har blitt svensk næringslivs guru for sine foredrag om intuitiv ledelse.

Richard St. John har forsket på hva som gir suksess. Han fant åtte viktige faktorer.

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Utgiver
© Norges forskningsråd
Brukerstyrt innovasjonsarena – BIA
www.forskningsradet.no/BIA

Programkoordinator
Astrid Brenna
Tlf. 22 03 73 11
ab@forskningsradet.no

Kommunikasjonsrådgiver
Ellen Heggestad
Tlf. 92 65 35 30
elhe@forskningsradet.no

Tekst og layout
Blanke Ark
Foto: Shutterstock, Sverre Jarild, Energy Micro

Trykk
07 Gruppen

Opplag
800

Oslo, mars 2010

Om programmet

Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) er et av Forskningsrådets største programmer og en av norsk næringslivs viktigste samarbeidspartnere. 50 prosent av FoU-investeringene i Norge gjøres av bedrifter som har BIA som eneste programtilbud i Forskningsrådet. Innenfor sitt ansvarsområde delfinansierer BIA FoU-prosjekter som tar utgangspunkt i bedriftenes egne strategier og utfordringer uavhengig av bransjer og faglige tema.